

Departementspromemoria Ett gemensamt ansvar för mottagande av nyanlända (Ds 2015:33)

(A2015/1726/IU)

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågors yttrande utgår från regeringens mål att alla ungdomar ska ha goda levnadsvillkor, makt att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen samt från regeringens mål att förbättra villkoren för det civila samhället.

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor ställer sig positiv till Arbetsmarknadsdepartementets förslag om att lagstifta om ett gemensamt ansvar för mottagande av nyanlända bland Sveriges kommuner.

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor konstaterar att departementsskrivelsens förslag rör en begränsad del av statens planerade åtgärder för att förbättra mottagandet av asylsökande och nyanlända. En större översyn för ett hållbart och flexibelt system för mottagande aviseras i budgetpropositionen för 2015. I den ungdomspolitiska propositionen framgår att alla statliga beslut och insatser som berör unga mellan 13 och 25 år bör ha ett ungdomsperspektiv som utgår från ungas rätt att komma i åtnjutande av de mänskliga rättigheterna (prop. 2013/14:191). Målen är att unga har rätt till goda levnadsvillkor, har makt att forma sina liv och påverka samhället. Myndigheten saknar detta ungdomsperspektiv i skrivelsen och betonar vikten av att det beaktas i den fortsatta översynen av mottagandet av asylsökande och nyanlända. Unga bör även själva tillfrågas om sina åsikter och erfarenheter i det arbetet. Myndigheten anser till exempel att en kommande översyn bör se över möjligheten att utöver dagens bedömning av egna eller föräldrars förutsättningar på arbetsmarknaden, ta större hänsyn till ungas behov av en god skolgång, meningsfull fritid och delaktighet i samhällslivet vid bosättning som berör unga mellan 13 och 25 år.

I de tematiska uppföljningar av ungas villkor som Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor gör årligen finns resultat som bland annat visar att unga nyanlända ofta bor i bostadsområden som präglas av högre arbetslöshet, lägre inkomster, sämre skolresultat och större otrygghet (*Fokus 08, Ungdomsstyrelsen 2008*). Fler familjer i dessa områden är trångbodda och nyanlända familjer har

oftare en osäker bostadssituation än andra (*Fokus 11, Ungdomsstyrelsen 2011*). Nyanlända unga saknar i högre grad en meningsfull fritid och är mer sällan engagerade i föreningslivet än den stora gruppen unga Fokus 14 (*Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor 2014*). Det är en utmaning för en ungdom som anlänt sent i skolåldern att lära sig svenska och hämta ikapp kunskaper med svenska som inlärningsspråk, vilket ställer särskilt höga krav på kompetens och insatser hos skola och lärare. Unga som kommit till Sverige efter åk 1 har en betydligt större andel icke-behöriga jämfört med unga som invandrat före åk 1. De behöver också stöd för att etablera kontakt med arbetslivet (*Fokus 08, Ungdomsstyrelsen, 2008*). Översynen bör därför beakta de särskilda behov som unga nyanlända har, vare sig de kommer med sina familjer eller som ensamkommande.

Staten lyfter fram det civila samhällets organisationer som en viktig resurs och samarbetspart i fråga om insatser för nyanländas etablering, bland annat i Överenskommelsen på integrationsområdet, som regeringen ingick med idéburna organisationer och SKL år 2010. Idag syns i stora delar av det civila samhället ett ökat engagemang för att bidra till samhällets insatser för mottagande och etablering av asylsökande och nyanlända. Aktivt deltagande i föreningslivet är i sig en möjlighet till social integration, hälsa och utökat nätverk för nyanlända. Civilsamhällesaktörer genomför också olika typer av verksamheter och utför offentligt initierade uppdrag kopplade till mottagandet av nyanlända. Ett mål för politiken för det civila samhället är förbättra det civila samhällets förutsättningar att bidra till samhällsutvecklingen i dialog med dess organisationer. Myndigheten vill även i detta fall lyfta vikten av att den fortsatta översynen beaktar de möjligheter som samverkan med det civila samhället ger. I det arbetet bör en dialog föras med det civila samhällets organisationer om hur mottagandet kan förbättras och hur civilsamhällets kompetenser kan tas tillvara, utan att de förlorar sitt oberoende och sin självständiga roll.

I övrigt har Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor inga synpunkter.

I detta ärende har vikarierande generaldirektör Eva Theisz beslutat. Handläggare Maria Sundbom Ressaissi har varit föredragande.

Eva Theisz
vik. Generaldirektör

Maria Sundbom Ressaissi
handläggare